

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 48

(Prot.Nr.32, 4.§)

2007. gada 30.maijā

Par lietas neierosināšanu

Par AS „Telekom Baltija” 19.03.2007. iesniegumu Nr.2.22-02/012 „Par SIA „Tele2” piedāvāto sarunu tarifu neatbilstību noteiktajiem starpsavienojuma tarifiem”

Konkurences padome 26.03.2007. saņēma AS „Telekom Baltija” (turpmāk – Telekom Baltija) 19.03.2007. iesniegumu Nr.2.22-02/012 „Par SIA „Tele2” piedāvāto sarunu tarifu neatbilstību noteiktajiem starpsavienojuma tarifiem” (turpmāk – Iesniegums). Iesniegumā Telekom Baltija norāda, ka SIA „Tele2” (turpmāk – Tele2) piedāvā saviem biznesa klientiem elektronisko sakaru pakalpojumus par tarifiem, kas ir pretrunā ar normatīvajiem aktiem, kā arī saistošiem Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas lēmumiem. Telekom Baltija uzskata, ka notiek dominējošā stāvokļa ļaunprātīga izmantošana un elektronisko sakaru attīstības kavēšana.

Atbilstoši likuma “Iesniegumu, sūdzību un priekšlikumu izskatīšanas kārtība valsts un pašvaldību institūcijās” 8.panta pirmās daļas 1.punktam, Konkurences padome ar 03.04.2007. vēstuli Nr. 699 pārsūtīja Telekom Baltija iesniegumu Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai (turpmāk – Komisija), kura arī bija minēta Iesnieguma adresāte. Telekom Baltija ar Konkurences padomes 03.04.2007. vēstuli Nr. 700 tika informēta par minēto faktu.

Konkurences padome 27.04.2007. saņēma Komisijas atbildes vēstuli (23.04.2004. Nr.1-2.73/1349), kurā Komisija paskaidro, ka Telekom Baltija Iesniegumā minētie Tele2 tarifi attiecas uz tirgu, kurš nav iekļauts Eiropas Komisijas 2003.gada 11.februāra rekomendācijā 2003/311/EK par konkrētajiem

preču un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešama *ex-ante* (apsteidzoša) regulēšana saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK. Komisija var piemērot saistības elektronisko sakaru komersantiem, kā konkurenci veicinošus pasākumus, piemēram, galalietotājiem sniegto elektronisko sakaru pakalpojumu tarifu regulēšanas pasākumus, tikai tam elektronisko sakaru komersantam, kura ietekme rekomendācijā minētajā tirgū noteikta kā būtiska. Komisija savas kompetences ietvaros ir izvērtējusi Iesniegumu un sniedza atbildi Telekom Baltija, informējot par to Konkurences padomi.

Konkurences padome 09.05.2007. saņēma Komisijas pārsūtīto Telekom Baltija 13.04.2007. vēstules Nr.2.21-04/026 kopiju izvērtēšanai daļā par iespējamo negodīgas konkurences aizlieguma pārkāpšanu (08.05.2007. Nr.2-2.73/1478). Konkurences padome 10.05.2007. nosūtīja Telekom Baltija vēstuli Nr.1018, informējot, ka Konkurences padome ir saņēmusi un uz doto brīdi izvērtē Telekom Baltija Iesniegumu un tajā norādīto apstākļu atbilstību Konkurences likuma 13.pantā noteiktajam dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizliegumam. Vienlaikus Konkurences padome informēja, ka, ja Telekom Baltija rīcībā ir informācija par Konkurences likuma 18.panta otrās daļas iespējamo pārkāpumu tirgus dalībnieku darbībās, Telekom Baltija ir tiesības iesniegt iesniegumu Konkurences padomei, noformējot to atbilstoši Konkurences likuma 23.panta prasībām.

Telekom Baltija – ir akciju sabiedrība, reģistrēta Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40003454545, juridiskā adrese: Biķernieku iela 18, Rīga, LV-1039. Telekom Baltija ir elektronisko sakaru komersants, kurš sniedz mobilo un fiksēto telekomunikācijas pakalpojumus (zīmols – TRIATEL), starptautisko sakaru pieejas pakalpojumu, interneta pakalpojumus.

Tele2 – sabiedrība ar ierobežoto atbildību, reģistrēta Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40003272854, juridiskā adrese: Mūkusalas iela 41b, Rīga, LV-1004. Tele2 ir elektronisko sakaru komersants, kurš sniedz mobilo telekomunikācijas pakalpojumus.

Izvērtējot saņemto informāciju, kā arī Konkurences padomes rīcībā esošo informāciju par tirgus dalībnieku tirgus daļām (Komisijas „Ziņojums par tirgus analīzi sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību „BITE Latvija” ienākšanu (...) tirgū Nr. 16: Balss savienojumu pabeigšana individuālos mobilajos tīklos”, 08.11.2006. Nr.2-2.76/3314), Konkurences padome

konstatē:

1. Saskaņā ar Konkurences likuma (turpmāk – KL) 1.panta 9.punkta definīciju Telekom Baltija un Tele2 ir tirgus dalībnieki un atbilstoši KL 1.panta 7.punktam ir konkurenti.

2. Konkrētais tirgus un Tele2 stāvokļa izvērtēšana konkrētajā tirgū.

Iesniegumā Telekom Baltija norāda uz Tele2 rīcību, piedāvājot saviem biznesa klientiem konkrēto tarifu sarunām ar SIA „LMT” elektronisko sakaru tīklu.

Tele2 ir elektronisko sakaru komersants, kurš sniedz balss telefonijas pakalpojumus mobilajos elektronisko sakaru tīklos. Konkurences padome uzskata, ka saskaņā ar KL 1.panta 5.punkta definīciju par konkrētas preces tirgu ir nosākams balss telefonijas pakalpojumu mobilajos elektronisko sakaru tīklos tirgus, jo balss telefonijas pakalpojumi mobilajos elektronisko sakaru tīklos nav aizvietojami ar citiem pakalpojumiem.

Saskaņā ar KL 1.panta 3.punktu, konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir Latvijas Republikas teritorija. Latvijas teritorijā konkurences apstākļi ir pietiekami līdzīgi visiem balss telefonijas pakalpojumu mobilajos elektronisko sakaru tīklos tirgus dalībniekiem.

Atbilstoši KL 1.panta 4.punktam, **konkrētais tirgus ir balss telefonijas pakalpojumu mobilajos elektronisko sakaru tīklos tirgus Latvijas Republikas teritorijā.** Šajā gadījuma pastāv arī iespēja definēt tirgu šaurāk - balss telefonijas pakalpojumu mobilajos elektronisko sakaru tīklos biznesa klientiem tirgus Latvijas Republikas teritorijā.

Balss telefonijas pakalpojumu mobilajos elektronisko sakaru tīklos tirgū darbojas vairāki tirgus dalībnieki, kuru tirgus daļu dinamika ir atspoguļota tabulā Nr.1 un attēlā Nr.1.¹

Tab. Nr.1. Tirgus dalībnieki un to tirgus daļas pēc ieņēmumiem

komersants	2005.g. 1.pusgadā		2005.g. 2.pusgadā		2006.g. 1.pusgadā	
	ieņēmumi	tirgus daļā	ieņēmumi	tirgus daļā	ieņēmumi	tirgus daļā
SIA „Tele2”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
SIA „Latvijas Mobilais Telefons”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
SIA „BITE Latvija”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
AS „Telekom Baltija”*	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
SIA „IZZI”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
SIA „Master Telecom”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)

¹ Informācija par tirgus dalībnieku tirgus daļām ir ņemta no Komisijas Ziņojuma par tirgus analīzi sakarā ar sabiedrības ar ierobežotu atbildību „BITE Latvija” ienākšanu Eiropas Komisijas 2003.gada 11.februāra Rekomendācijā par konkrētajiem preču un pakalpojumu tirgiem elektronisko sakaru nozarē, kuros var būt nepieciešama *ex ante* (apsteidzoša) regulēšana, saskaņā ar Direktīvu 2002/21/EK, minētajā tirgū Nr.16: Balss savienojumu pabeigšana individuālos mobilajos tīklos (08.11.2006. Nr.2-2.76/3314).

SIA „ZetCOM”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
--------------	-----	-----	-----	-----	-----	-----

(*) 2005.gadā AS „Telekom Baltija” ieņēmumos ir iekļauti balss telefonijas pakalpojumi gan mobilajā, gan fiksētajā elektronisko sakaru tīklā.

Attēls Nr.1. Tirgus daļas pēc klientiem 2006.g. 1.pusgadā, %.

(*)

No tabulas Nr.1 un attēla Nr.1 ir redzams, ka, gan attiecībā uz klientu skaitu, gan uz ieņēmumiem pastāv divi lieli mobilā tīkla operatori – Tele2 un LMT, kam ir ievērojamas tirgus daļas. Tirgus struktūru var raksturot kā oligopolistisku. Konkurences padome uzskata, ka neskatoties uz ievērojamo tirgus daļu, kas pēc klientu skaita pārsniedz 40% robežu, **Tele2 nav dominējošā stāvokļa balss telefonijas pakalpojumu mobilajos elektronisko sakaru tīklos tirgus Latvijas Republikas teritorijā KL 1.panta 1.punkta izpratnē.**

KL 1.panta 1.punktā dominējošā stāvokļa definīcija ir - tirgus dalībnieka vai vairāku tirgus dalībnieku ekonomisks (saimniecisks) stāvoklis konkrētajā tirgū, ja šā dalībnieka vai šo dalībnieku tirgus daļa šajā tirgū ir vismaz 40 procenti un šis dalībnieks vai šie dalībnieki spēj ievērojami kavēt, ierobežot vai deformēt konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū pietiekami ilgā laika posmā, darbojoties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem vai patērētājiem. Šajā gadījumā Tele2 ir ierobežota iespēja darboties pilnīgi vai daļēji neatkarīgi no konkurentiem, klientiem, tāpat ierobežota iespēja ietekmēt konkurenci. Tele2 konkurenti ir pietiekoši spēcīgi. Arī tirgus attīstība un notikumi tirgū liecina par to, ka notiek konkurences cīņa starp tirgus dalībniekiem. Tirgus dalībnieku rīcība (t.sk. Tele2) liecina par pielāgošanos jauniem konkurences apstākļiem – piedāvāti jauni pakalpojumi un tarifu plāni, samazinājās tarifi, kas rezultātā pozitīvi ietekmē patērētājus. Situāciju balss telefonijas pakalpojumu mobilajos elektronisko sakaru tīklos tirgū būtiski ietekmē jauno tirgus dalībnieku ienākšana tirgū. Tirgū darbojas mobilo sakaru komersanti, kas piedāvā pakalpojumus tikai relatīvi neilgu laiku (SIA „BITE Latvija”, SIA „Master Telecom”, SIA „Teledema Latvija”) un to tirgus daļas ir pieaugušas pēdējo gadu laikā (skat. tab.Nr.2). Konkurences padomes rīcībā ir informācija, kas iegūta veicot lietas Nr.222/07/10/1 „Par SIA „Latvijas Mobilais Telefons un SIA „ZetCOM” ziņojumu par apvienošanos” izpēti, un tā norāda uz sekojošo tirgus dalībnieku tirgus daļu dinamiku (tirgus daļas tabulā Nr.2 atspoguļo ne tikai balss telefonijas pakalpojumu sniegšanu, bet visus mobilo sakaru pakalpojumus):

Tab.Nr.2. Tirgus dalībnieku tirgus daļas 2003.-2006.gados.

Tirgus dalībnieks	Tirgus daļa, %							
	Pēc apgrozījuma				Pēc klientu skaita			
	2003.	2004.	2005.	2006.*	2003.	2004.	2005.	2006.*
SIA „Latvijas Mobilais Telefons”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
SIA „ZetCOM”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)

SIA „Tele2”	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)	(*)
SIA „Bite Latvija”	-	-	(*)	(*)	-	-	(*)	(*)
SIA „Teledema Latvija”	-	-	-	(*)	-	-	-	(*)
A/s „Telekom Baltija”	-	-	(*)	(*)	-	-	(*)	(*)
SIA „Izzi”	-	-	-	(*)	-	-	-	(*)
SIA „Master Telekom”	-	-	**	**	-	-	-	**
SIA „PMT”	-	-	-	(*)	-	-	-	(*)
KOPĀ	100	100	100	100	100	100	100	100

* - 9 mēnešos

** - informācija nav iesniegta, bet tai aprēķinā nav būtiskās ietekmes uz lēmuma adresāta tirgus daļām

No tabulas Nr.2. var redzēt, ka pēdējo gadu laikā tirgū ir vērojama tendence, ka jaunienācēju tirgus daļas pieaug. Pēc apgrozījuma tirgus līderis ir SIA „Latvijas Mobilais Telefons” (turpmāk – LMT), kura tirgus daļa ievērojami pārsniedz 40%, tai seko Tele2, kuras tirgus daļa ir gandrīz divas reizes mazākā, nekā LMT tirgus daļa. LMT tirgus daļai 2003.-2006.gadā ir tendence samazināties, Tele2 – palielināties līdz 2006.gadam, kurā tirgus daļa sāka atkal iet uz leju. Pēc klientu skaita tirgus līderis ir Tele2, kuras tirgus daļa pārsniedz 40%, tai seko LMT, kuras tirgus daļa ir tuva 40%. Nākošā tirgus dalībnieka – SIA „Bite Latvija” – tirgus daļa pēc klientu skaita ievērojami pieauga un sasniedza (*) 2006.gada 9 mēnešos.

Tāpat, vērtējot situāciju balss telefonijas pakalpojumu mobilajos elektronisko sakaru tīklos tirgū, ir jāņem vērā tas, ka pastāv regulēšanas pasākumi vairumtirdzniecības līmenī. Piemēram, Komisija ir atzinusi Tele2 būtisko ietekmi balss savienojumu pabeigšanas Tele2 individuālajā publiskajā mobilajā telefonu tīkla tirgū (Komisijas 13.10.2006. lēmums Nr.258), un atbilstoši tam Tele2 ir noteiktas piekļuves saistība, caurredzamības saistība, vienlīdzīgas attieksmes pienākums, tarifu regulēšanas un izmaksu aprēķināšanas saistība u.c. Būtiska ietekme ir atzīta arī citiem tirgus dalībniekiem konkrētajos tirgos.

3. Tele2 rīcības izvērtējums atbilstoši KL 13.panta sastāvam.

Iesniegumā Telekom Baltija norāda uz Tele2 rīcību, piedāvājot elektronisko sakaru tīkla lietotājiem (Biznesa klientu tarifa plāns BC3) tarifu sarunām ar LMT elektronisko sakaru tīklu - par minūti LVL 0,0360 (ar PVN). Pēc Telekom Baltija domām, tas ir pretrunā loģikai, normatīvajiem aktiem un Komisijas lēmumiem, jo tarifs savienojumiem ar elektronisko sakaru tīklu no cita elektronisko sakaru komersanta elektronisko sakaru tīkla (savienojumu pabeigšana LMT elektronisko sakaru tīklā) ir – par minūti LVL 0,062 (bez PVN). Telekom Baltija konstatē, ka Tele2 un/vai LMT veic vienu vai abas no sekojošām darbībām: 1) LMT piedāvā Tele2 zemāku tarifu savienojumiem ar LMT elektronisko sakaru tīklu (savienojumu pabeigšanai LMT elektronisko sakaru tīklā) nekā norādīts LMT starpsavienojumu piedāvājumā; 2) Tele2 subsidē jeb finansē par saviem līdzekļiem (par minūti LVL 0,03716 (ar PVN)) biznesa klientu sarunas.

Tele2 piedāvājumos Biznesa klientiem ir norādīti sekojošie tarifi sarunām (ar PVN):

Kurp zvana	Biznesa klientu tarifa plāns BC1	Biznesa klientu tarifa plāns BC3
Tele2	0,0240 (0,0177 nakts tarifs)	0,0240 (0,0177 nakts tarifs)
LMT	0,0410	0,0360
Triatel, Bite	0,1888	0,1200

Gan Tele2, gan LMT savos starpsavienojuma līguma pamatpiedāvājumos piedāvā starpsavienojumu tarifu sarunām uz Tele2 tīklu – LVL 0,062 (bez PVN) par minūti. No tabulas ir redzams, ka Tele2 sarunu tarifs uz LMT tīklu ir zemāks nekā piedāvātais starpsavienojuma tarifs.

Kas attiecas, uz Telekom Baltija apgalvojumu, ka Tele2 subsidē jeb finansē par saviem līdzekļiem biznesa klientu sarunas, tad Konkurences padome secina, ka tas nav pretrunā ar Konkurences likuma normām. Tirgus dalībnieka, kas nav dominējošā stāvoklī, rīcība, piedāvājot pakalpojuma tarifus, kas ir zemākas par pakalpojuma izmaksām, un sedzot starpību no citiem ieņēmumiem, nevar tikt vērtējama kā ļaunprātīga dominējošā stāvokļa izmantošana. Minētā rīcība ir vērtējama, kā tirgus dalībnieka rīcība tādā tirgū, kur ir pietiekošs konkurences spiediens.

Ņemot vērā augstākminēto, Konkurences padome secina, ka Tele2 rīcība, piedāvājot saviem biznesa klientiem tarifus sarunām ar LMT elektronisko sakaru tīklu, kas ir zemākas nekā starpsavienojumu tarifs sarunām uz LMT tīklu, nesatur KL 13.panta pārkāpuma pazīmes.

Pamatojies uz Konkurences likuma 1. panta pirmo punktu, 8. panta pirmās daļas 1. punktu un 23. panta trešo daļu, Konkurences padome

nolēma:

Neierosināt lietu par AS „Telekom Baltija” 19.03.2007. iesniegumu Nr. 2.22-02/012 „Par SIA „Tele2” piedāvāto sarunu tarifu neatbilstību noteiktajiem starpsavienojuma tarifiem”.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8. panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme